

«تهیه و بررسی منابع تاریخی در مهندسی مکانیک»، (دکتر سعید سهراب پور)

طرح «تهیه و بررسی منابع تاریخی در مهندسی مکانیک» به منظور شناخت و تلاش گذشتگان پیرامون توسعه علم و فناوری است و هدف طرح، کتابشناسی تاریخ علوم مهندسی به ویژه کتابشناسی در مهندسی مکانیک است تا زمینه برای مطالعات و ارزیابی در پیشرفت علوم مهندسی و مهندسی مکانیک برای آیندگان فراهم شود.

برای این مقصود در بخش اول گزارش پس از تعریف واژه مهندسی، ابتدا کتابشناسی اجمالی به عمل آمد و فهرست آثار مرتبط با موضوع، نام ناشرین، نام کتابخانه‌هایی که این کتب در آنها موجود است بررسی شد و کتب مورد نظر شناسایی و جمع‌آوری گردید و بر اساس ویژگی‌های موضوعی، توصیفی، تاریخی و سایر موارد لازم تقسیم‌بندی شد.

در این بخش مجموعه‌هایی از کتب و آثار مختلف گذشته در ارتباط با مهندسی تحت عناوین: کلیات، تاریخ، علم، تاریخ مهندسی، تاریخ مهندسی مکانیک و رشته‌های دیگر تکنولوژی و مهندسی شناسایی و مرتب گردید. در زیر مجموعه هر یک از عناوین مذکور تعدادی کتب و تألیفات مهم مهندسی با ذکر نام مؤلفین و ناشران و همچنین زمینه‌های موضوعی آنها نام برده شد. بخش دوم این گزارش مربوط به کتابشناسی تفصیلی تعدادی کتب و مقالات منتخب از مجموعه کتب شناسایی شده می‌باشد که شامل دو فصل اول و دوم گزارش است.

فصل اول کتابشناسی توصیفی است که تعدادی از آثار مذکور را به طور مشروح توضیح می‌دهد و فصل دوم کتابشناسی موضوعی است که شامل تعداد دیگری از کتب و آثار شناسایی شده می‌باشد.

این کتابشناسی نخستین گام برای کار بزرگ تألیف تاریخ مهندسی در ایران است که با پژوهشهای بعدی تکمیل خواهد شد. ۳۲- «ارائه راهکارهای ضروری در توسعه فرهنگ زیست محیطی جامعه» (دکتر منصور طاهری)، ۱۳۸۳

گسیختگی ارتباط انسان با طبیعت در نتیجه توسعه فناوری در بسیاری از موارد دانسته یا ندانسته منجر به آلودگی و بر هم خوردن تعادل محیط، نابودی جلوه‌های مختلف حیات و کارکردهای مثبت اکوسیستم‌ها در روی کره زمین شده است. روند این تخریب در نیمه دوم قرن بیستم و سالهای آغازین هزاره جدید بیش از تمامی دوران‌های گذشته بوده است.

دلیل نگرانی افراد در مورد وضعیت محیط زیست یکی سلامت و امنیت افراد جامعه است و دیگر سهم نسل کنونی برای حفاظت از منابع باقی مانده در طبیعت است. حفاظت از محیط زیست جز با اتکاء به بستر فرهنگی جوامع ذینفع میسر نخواهد بود، به عبارت دیگر بایستی به محیط زیست به عنوان عنصری فرهنگی در جوامع نگریسته شود. چنین امر مهمی جز با تعلیم و آموزش‌های عمومی در سطح جامعه و تغییر در دانش، نگرش و عملکرد افراد جامعه در رابطه با حفظ محیط زیست امکان پذیر نخواهد بود. عملکرد انسانها انعکاسی از باورها و آگاهی آنان دارد، در نتیجه پژوهشی برای سنجش آگاهی، نگرش و عملکرد افراد انجام گردید، تا بتوان با شناخت عوامل مؤثر بر رفتار مردم، راهبردهای مؤثر برای تشویق افراد به تغییر عملکرد نسبت به محیط زیست ارائه داد.

هدف کلی پژوهش، تعیین راهکارهای توسعه فرهنگ زیست محیطی در توده مردم و تأثیر گذاری در فرهنگ و عقاید مردم نسبت به محیط زیست بود. به روشی تصادفی ساده و مبتنی بر هدف تعداد ۵۰۰ نفر از شهر شیراز در گروه‌های سنی نوجوان تا ۶۰ ساله و در ۴ گروه شغلی دانش آموز، دانشجو و دانشگاهی، خانه‌دار و شغل آزاد انتخاب گردیدند. با پرسش نامه اطلاعات دموگرافیک،

میزان آگاهی، نگرش و عملکرد افراد در محیط زیست بررسی گردید روایی پرسش نامه با انجام اطلاعات کتابخانه‌ای و نظر متخصصین و پایایی آن با انجام مطالعه راهنما تعیین گردید.

نتیجه این بررسی نمایان گر است که افراد شرکت کننده در گروه سنی ۲۰-۳۰ سال (۵۲/۹٪)، از نظر تحصیلات (۶۱۴٪) فوق دیپلم و لیسانس، (۳۰/۶٪) کارمند و فرهنگی و (۳۱/۱٪) دانشجو و دانشگاهی بودند. از نظر جنس ۶۰/۶ درصد را زنان و ۳۹/۴ درصد را مردان تشکیل می‌دادند.

به طور کلی دانش و نگرش افراد در رابطه با حفاظت از محیط زیست در حد متوسط و عملکرد آنان کمی بالاتر از متوسط بوده است که به ترتیب در صد میانگین پاسخ ها عبارتند از (۶۳٪، ۵۷٪ و ۷۶٪). اولویت در سرمایه‌گذاری دولت را به ترتیب در زمینه بهداشت ۷۶٪، آموزش ۶۵/۴٪ و حفاظت از محیط زیست را ۴۴/۵٪ تعیین کرده بودند. اکثریت افراد در مورد لایه ازن، گرم شدن کره زمین و نقش اتومبیل‌ها در ایجاد آلودگی هوا آگاهی داشتند، لیکن تعداد بسیار اندکی از آنان مفهوم این پدیده‌ها را می‌دانستند. ۸۲٪ از افراد اعتقاد داشتند که عدم کنترل آلودگی‌های زیست محیطی بر هزینه‌های اقتصادی اجتماعی و بهداشتی تأثیر می‌گذارد. اکثریت افراد (۸۶٪) دولت و متخصصین را در مقابل شهروندان جامعه (۴۶٪) مسئول حفاظت از محیط زیست می‌دانستند. نگرش زیست محیطی افراد در گروه کارمند و فرهنگی از گروه خانه‌دار بیشتر بود، لیکن نسبت به گروه‌های دیگر تفاوت آماری معنی‌داری نداشت. افرادی که آگاهی و دانش بیشتری نسبت به مسائل زیست محیطی داشتند، نگرش آنها در رابطه با احساس مسئولیت برای حفاظت از محیط زیست بیشتر بود. اکثریت شرکت کنندگان اظهار داشتند که اگر منابع و امکانات بیشتر در دسترس داشته باشند، عملکرد خود را در جهت حفظ محیط زیست بهبود خواهند بخشید.

گروه خانه‌دار دانش کمتر از سایر گروه‌های دیگر داشتند و افراد در گروه شغل آزاد عملکرد پایین‌تری نسبت به سایر گروه‌ها داشتند ولی اختلاف معنی‌دار نبود. دانش مردان بیش از زنان لیکن در نگرش و عملکرد تفاوت معنی‌دار وجود نداشت. راهکارهای اساسی برای ارتقاء فرهنگ زیست محیطی افزایش آگاهی، نگرش و تغییر در عملکرد افراد جامعه از دوران قبل از دبستان تا دانشگاه به صورت اجرای نقش، پروژه، انشاء، بحث گروهی و محتوای دروس پیشنهاد گردید. همچنین نقش آداب مذهبی و سنتها و یادگیری آن از یک نسل به نسل دیگر مورد تأکید قرار گرفت. به مشارکت کلیه افراد در برنامه‌ریزی‌های زیست محیطی و نقش کلیه ارگان‌ها در حفاظت از محیط زیست اشاره شد. نکته مهم در ارتقاء فرهنگ زیست محیطی ایجاد انگیزه برای عملکرد مثبت افراد در نگهداری از محیط زیست از طریق فراهم نمودن امکانات لازم در سطح شهر و اماکن عمومی می‌باشد. همچنین به آموزش مکرر افراد از طریق رسانه‌های ارتباطات جمعی، بروشور و آگهی‌ها به طور مستمر اشاره گردید.